

PERSBERICHT

Kunstenaar Tarik Sadouma bezoekt debatcentrum De Balie op 15 juni 2022

In heel Nederland bestaat er geen tweede instituut zoals De Balie: een plek die openlijk haar ambitie toont om het maatschappelijke debat, in heel haar diversiteit aan deelnemers en ideeën, zoveel mogelijk ruimte te geven, teneinde daarin een vrijplaats te zijn voor studenten van de democratie, visionaire creatievelingen, onverzettelijke academici en onstuimige revolutionairen. Directeur Yoeri Albrecht bewaakt het bestaansrecht van de delicate culturele activiteiten binnen de muren van zijn instituut door overtuigend de slangenkuil van de landelijke- en lokale politiek en media te navigeren; het succes van De Balie is afhankelijk van Yoeri's gave voor deze balans. Zo hoog als hij de spanning van cultureel experiment in zijn instituut durft op te voeren, zo blozen de wangen van het publiek en verkopen de kaartjes, maar pronkt hij al te opzichtig met zijn culturele chutzpah dan zet een jaloerse ambtenaar een kruis door de jaarlijkse subsidie en kan hij alsnog de deuren sluiten.

Het zou hoe dan ook niet verbazen als na al die jaren van sierlijke wendingen, gepassioneerde listen, en hier en daar een enkele steek in de rug, Yoeri de moeheid in zijn gewrichten begint te voelen en niet meer weet hoe hij de balans moet bewaren tussen status quo en experiment. Een zekere stagnante saaiheid is een debatcentrum niet aan te wrijven, aangezien debat, zeker in Nederland, onvermijdelijk ook de spruitjeslucht van de inheemse poldercultuur naar binnen loodst. Maar wanneer deze zich niet meer laat verdrijven door zeldzame uitbarstingen van cultureel genie dan kun je spreken van een giftige walm die zich langs kieren en gaten van het instituut door heel de stad dreigt te verspreiden.

Cultureel genie Tarik Sadouma raakte verwickeld in deze worstelingen. Tijdens een publiek debat werd hij het slachtoffer van Yoeri's verfijnde balanceer-act en liep verontwaardigd de zaal uit. Na negen maanden heeft hij besloten om de plek van dit verwarrende voorval nog eens te bezoeken.

Op 15 juni is Yoeri gastheer van een avond over de rol van performancekunst in de maatschappij, waarover de website van De Balie zegt: *'During this evening we will speak about what theatre and performing arts should aim to do, what art is, social engagement in art and how social engagement and beauty function in relation to each other.'*

Kunstenaar Tarik Sadouma heeft kaartjes gekocht en zal in deze context zijn ambigue statement maken. Hij zegt hierover: "Het is daarbij niet de bedoeling om het bestaande programma te verstoren of kinderachtig te gaan doen. Ik heb geen enkele behoefte om iemand anders zijn plekje, de gasten etcetera, af te nemen. In het restaurant en aan de bar rondom de avond is er wellicht ruimte voor interessante gesprekken en verklaringen".

Zijn er verder nog gedachtes die je alvast kwijt wilt?

Er zijn ook momenten waarop ik zelf vergeet wat ik 15 juni ga doen, en waarom. Het gaat over de rol van *ad hominem* in artistieke discussies. Willen we alleen maar systeemkritiek, of wil je het ook over de mensen hebben die in dat systeem functioneren? Kun je een persoonlijk portret maken waarin tegelijkertijd een grotere abstracte dynamiek zichtbaar is? Kun je abstractie en systeemkritiek personificeren in een kunstwerk? Dat is voor mij een artistieke vraag. Wat gebeurt er als ik van Yoeri een levensgrote, formidabele representant maak van een ideologisch complex, waartegen ik ten strijde kan trekken, zonder dat dit echt persoonlijk is?

Waarom zijn dit belangrijke artistieke vragen?

Als personen geen onderwerpen zijn, waar moet, of beter gezegd, mag, ik dan mijn pijlen op richten? Meestal is het een kwestie van autoriteit. Als het een gerespecteerde club zoals Charlie Hebdo betreft, dan 'weten we wel' dat een prent niet bedoeld is als een antisemitische of anti-arabische, racistische cartoon. De Moslim die erop aanslaat hoort niet bij de vrije cultuur. Maar als de afzender een marginaal is worden acties weggezet als onbetamelijk. Ik heb me allang met mijn marginale positie verzoend, opgroeiend als buitenlands kind heb ik eronder geleden; als gecancelde kunstenaar ken ik er de waarde van. Marginaliteit is een onvermijdelijke component van avant-gardisme in zoverre dat experiment als bedreigend en gevaarlijk en dus buitenmaatschappelijk wordt ervaren, en dus ook alleen buitenmaatschappelijk bedreven kan worden.

In mijn kunstenaarspraktijk en atelier *The Unsafe House* komt de samenleving naar mij, want er gaat een aantrekkingskracht uit van een plek waar de restricties van de samenleving niet of nauwelijks gelden. Jonge, bevlogen mensen willen daarheen, opdat ze misschien zelf iets nieuws en geniaals kunnen maken of doen. In een wereld die elke afwijkende moraliteit als gevaarlijk bestempelt vormt *The Unsafe House* een verlicht zigeunerkamp of piratenschap, waarin de mogelijkheden van de marginaliteit gevierd worden. Op die manier zijn het nachtleven en de escapistische behoefte van de jeugd verbonden met de experimentele aard van het kunstenaarsbestaan.

Maar omdat ik met mijn *Unsafe House* een in het oog lopende marginaal ben en niet een legitiem instituut zoals De Balie, wordt een vechtpartij laat in de avond na de première van KIRAC 23, die evengoed had kunnen voorvallen in een discotheek of kroeg, mij door Yoeri persoonlijk opgespeld. Tijdens het gesprek voorafgaande aan de presentatie van KIRAC 23 in De Balie haalt hij een getuigenis aan van iemand die beweert dat ik persoonlijk betrokken was bij het betreffende incident. Yoeri had de betrouwbaarheid van deze beweringen op zijn minst in twijfel kunnen trekken, maar het hele verhaal was precies vaag en hysterisch genoeg om het waarheidsgehalte in het midden te laten en mij vervolgens als persoon te diskwalificeren op grond van de "sfeer van geweld die rond *the Unsafe House* hangt" - waarmee publiekelijk de naam *Unsafe House* van zijn artistieke figuurlijkheid werd gestript, om dan uiteindelijk de lelijke, platte waarheid aan het licht te brengen: zie je wel, het zijn helemaal geen kunstenaars of avant-gardisten, het zijn gewoon halve criminelen en drugsverslaafden en ze geven het zelf toe. Waarmee ik in feite beschuldigd word van het feit dat ik marginaal ben en het brutale lef heb om met die positie te spelen. Ik verwacht weinig van mensen, ik leid mijn leven, maar ik ga niet zitten wachten tot ik uit mijn eigen hol word gejaagd, en dus aanvaard ik, bij deze, Yoeri Albrecht's beschuldiging als een artistieke uitdaging.

Als cultuur hebben we jarenlang een vrije kunstruimte gecultiveerd, een ruimte die in de westerse maatschappij tot stand is gekomen en onderdeel is van de democratische balans. Niet een massamedium of entertainment, maar een reflectieve ruimte waar ook gevaarlijke, broeierige, pathologische en allerlei soorten ideeën en visies konden bestaan. Nu die ruimte de laatste jaren is opgeheven - je kunt er geen vanzelfsprekend beroep meer op doen - bevindt de kunstenaar zich met zijn ideeën in een niemandsland midden in de werkelijke wereld. Figuurlijk buiten de stadspoorten geplaatst maar toch middenin de stad. En dan is het zo dat een kunstenaar overal zijn kunst kan en moet gaan bedrijven, zonder rekening te houden met de beperkingen en hygiëne die het kunst maken in zo'n vrije kunstruimte tegelijkertijd ook inhielden: binnen de kanaliserende muren van instituten, galleries, musea, debat centra, etcetera. Want die ruimte is voor die kunstenaar niet meer relevant, niet meer zijn verantwoordelijkheid en zelfs vijandig in zoverre dat het de kunstenaar de toegang ontzegt en tegelijkertijd het bestaan van de kunstenaar buiten haar eigen ruimte ontkent. Men ziet in de geschiedenis vaker een dergelijke cyclus: een ruimte die de uiterste vorm van experiment toelaat kan alleen bewaakt worden door mensen die bezielde zijn met de verovering ervan, nog bevangen door de idealen en inzichten die eraan ten grondslag lagen. Met het overgaan van deze taak op de volgende, of daaropvolgende generatie verandert een dergelijke ruimte onvermijdelijk in een manier om kunst en alles wat er gevaarlijk aan is te containen, en haalt de kunstenaar pas weer opgelucht adem als hij vogelvrij is. Maar dat betekent dus ook dat hij zijn eigen positie en bestaan moet bevechten.

Deze hele actie is bovendien gedreven door nieuwsgierigheid naar Yoeri, want we weten niet hoe hij reageert. Misschien trekt hij wel een fles champagne open en blijkt het een gezellige humoristische man die wel terug kan komen op vergissingen. Iedereen doet wel eens iets belachelijks; dat is het einde van de wereld niet. Het wekt nieuwsgierigheid: zo'n directeur op een podium die allerlei dingen verkondigt en daar heel verontwaardigd over lijkt te zijn. Dat is heel spannend om in te knijpen. Het is erotisch. Het heeft een seksuele dimensie. Het is tactiel. Hij is niet meer alleen maar de directeur van De Balie, maar het is ook het mannetje dat zweterig op dat podium allerlei angst fantasieën heeft over geweld. Dit gaat over zijn lichaam en daarom gaan we er ook heen. Van dichtbij levert het misschien weer inspiratie op voor een schilderij of een sculptuur. Je wilt Yoeri ruiken. Uitsnuffelen. Hij heeft best een knappe vrouw.

EINDE PERSBERICHT - 9 juni 2022, Amsterdam

Voor meer informatie bel contactpersoon: 06 55 41 53 52

Voor tickets:

<https://debalie.nl/programma/on-stage-yoel-gamzou-en-milo-rau-15-06-2022/>

(Voor toegang kunnen journalisten contact opnemen met DeBalie)

